

ผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 กรณีปกติ รอบที่ 1

2. นโยบายลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

2.6 ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

2.6.1 การดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ การเชื่อมโยงหลักสูตรอาชีวศึกษากับ
มาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการ Reskill, Upskill

การดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 1 ได้รับการพัฒนาด้วย
แนวทางที่ครอบคลุมและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความพร้อมให้กับนักเรียนและพนักงานในการเผชิญ
กับความท้าทายในอนาคต

การพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานวิชาชีพ เป็นแนวทางหลักที่ดำเนินการอย่างหลากหลาย โดยมี
การจัดอบรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะและสมรรถนะของนักเรียนและพนักงาน การใช้
เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ได้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนและ
ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

การส่งเสริมการ Reskill และ Upskill ได้รับความสำคัญในพื้นที่นี้ผ่านการจัดหลักสูตรระยะสั้นและ
กิจกรรมฝึกอบรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาด หลักสูตรเหล่านี้ถูกออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะใหม่และ
เพิ่มความสามารถให้กับพนักงาน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายมีบทบาทสำคัญใน
การเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้เทคโนโลยีและความร่วมมือ เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานวิชาชีพ
เทคโนโลยีดิจิทัลได้รับการนำมาใช้เพื่อช่วยในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและการฝึกอบรมผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่ง
ส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้อย่างเหมาะสม

การจัดกิจกรรมและโครงการ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ เช่น การอบรมแผนธุรกิจ, การฝึกอาชีพใน
สถานประกอบการ, และการส่งเสริมการหารายได้ระหว่างเรียน ได้สร้างโอกาสในการเตรียมความพร้อมให้กับ
นักเรียนและพนักงานในการเผชิญกับความท้าทายในตลาดแรงงาน การดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ช่วยเพิ่ม
ประสบการณ์การทำงานและสร้างความมั่นใจในการประกอบอาชีพ

โดยรวมแล้ว การดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 1 แสดงให้
เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการฝึกอบรม โดยใช้แนวทางที่หลากหลายและ
เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนและพนักงานในการเผชิญกับความท้าทายและโอกาส
ในอนาคต

2.6.2 การอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่ม
สมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill)

การอบรมอาชีพเสริมในชุมชนในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 1 ได้รับการดำเนินการอย่างครบถ้วน
เพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ เพิ่มสมรรถนะ และทบทวนทักษะของประชาชนอย่างครอบคลุม การดำเนินงาน

เหล่านี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชนในด้านการเรียนรู้และการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการที่สำคัญรวมถึงการจัดกิจกรรมอบรมที่หลากหลาย ซึ่งครอบคลุมการเขียนแผนธุรกิจ การทำขนม การทำดอกไม้ประดิษฐ์ และการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยมีการจัดประกวดแผนธุรกิจและโครงการที่มุ่งเน้นการเพิ่มรายได้และพัฒนาทักษะให้กับประชาชนอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ยังมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเช่น CANVA สำหรับการทำโบชัวร์และการเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ

การสนับสนุนและพัฒนาชุมชนได้รับการเน้นย้ำ โดยมีการสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและการฝึกอบรมอาชีพที่มุ่งหวังในการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวผ่านการพัฒนาอาชีพเสริม การดำเนินงานยังรวมถึงการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริง โดยการจัดกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจและความต้องการของประชาชนอย่างครอบคลุม

โดยรวม การอบรมอาชีพเสริมในชุมชนในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 1 ได้สร้างผลกระทบที่สำคัญในการพัฒนาทักษะและศักยภาพของประชาชน ด้วยการดำเนินการที่หลากหลายและเป็นมิตรต่อความต้องการของชุมชน ทำให้ประชาชนมีความพร้อมในการประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรค

- **การติดตามผลหลังการศึกษา:** การติดตามผลของผู้จบการศึกษาเป็นไปได้ยากเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงหมายเลขโทรศัพท์ของผู้เรียน
- **การประชาสัมพันธ์และวัสดุ:** การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ทำให้ประชาชนพลาดโอกาสในการอบรม และบางชุมชนมีวัสดุไม่เพียงพอสำหรับผู้เข้าร่วมจำนวนมาก
- **ปัญหาการใช้ระบบและงบประมาณ:** ผู้สูงอายุไม่มีอีเมลในการสมัครเป็นสมาชิก ส่งผลให้ไม่สามารถใช้ระบบออนไลน์ได้ งบประมาณจำกัด
- **จำนวนสถานประกอบการ:** จำนวนสถานประกอบการในจังหวัดไม่เพียงพอต่อการฝึกประสบการณ์ระหว่างเรียน
- **การติดตามและความเข้าใจ:** ขาดการติดตามการจัดทำอย่างต่อเนื่อง, ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและสถานศึกษาขาดงบประมาณในการสนับสนุน
- **ความสนใจของนักเรียน:** นักเรียนที่มีความสนใจในหลักสูตรอาชีพระยะสั้นมีจำนวนน้อย และสถานศึกษาขนาดใหญ่ต้องการเน้นการศึกษาเชิงวิชาการมากกว่าหลักสูตรอาชีพ
- **ปัญหาอุปสรรคในการฝึกอาชีพ:** ผู้เรียนอาจมีภารกิจส่วนตัวที่ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมการฝึกอบรมได้ครบทุกวัน, ขาดต้นทุนในการประกอบอาชีพหลังเรียนจบ
- **ปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย:** กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งอาจไม่สามารถนำทักษะที่เรียนไปใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ได้

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- **ระบบการติดตามผล:** ควรมีการพัฒนากระบวนติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าและผลลัพธ์การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การติดตามนี้จะช่วยให้ทราบว่าผู้สำเร็จการศึกษานำความรู้ไปใช้ในทางที่เป็นประโยชน์หรือไม่ และสามารถปรับปรุงหลักสูตรตามผลลัพธ์ที่ได้
- **สร้างเครือข่ายความร่วมมือ:** ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการฝึกงานและการสร้างงานใหม่ โดยการเชื่อมโยงโอกาสในการฝึกงานและการจ้างงานกับผู้เรียนจะช่วยเพิ่มความสำเร็จในตลาดแรงงาน
- **สนับสนุนการสร้างงาน:** หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรร่วมกันสนับสนุนการสร้างงานและการสร้างอาชีพใหม่ โดยการลงทุนในโครงการที่ช่วยเสริมสร้างอาชีพและเพิ่มโอกาสในการทำงาน
- **การเรียนรู้และการสร้างรายได้:** ผู้เรียนควรได้รับโอกาสในการเรียนรู้ด้านอาชีพที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้ระหว่างเรียน และเมื่อจบการศึกษา ควรมีโอกาสในการทำงานหรือเป็นผู้ประกอบการ
- **การอบรมอาชีพเสริมในชุมชน:** การอบรมควรมุ่งเน้นที่การเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill), การเพิ่มสมรรถนะ (Upskill), และการทบทวนทักษะ (Reskill) โดยการจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการและสถานการณ์ของชุมชน
- **การจัดการศึกษาต่อเนื่อง:** ควรมีการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องผ่านโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน โดยแบ่งหลักสูตรเป็นหลักสูตรพัฒนาอาชีพระยะสั้น (ไม่เกิน 30 ชั่วโมง), หลักสูตรวิชาชีพ (35 ชั่วโมงขึ้นไป), และ 1 อาชีพ 1 อาชีพ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการฝึกอบรมที่หลากหลาย
- **สนับสนุนวิทยากรในกลุ่มอาชีพใหม่:** ควรสนับสนุนการเข้ามาสอนของวิทยากรในกลุ่มอาชีพใหม่ ๆ และการเพิ่มความรู้ใหม่ ๆ ให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้การอบรมมีความทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของตลาด
- **การขยายผลและเผยแพร่ Best Practice:** ควรมีการขยายผลอย่างต่อเนื่องโดยการนำเสนอหรือเผยแพร่ Best Practice ของแต่ละโรงเรียนให้กับโรงเรียนอื่น ๆ หรือโรงเรียนเอกชน เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำไปปรับใช้และพัฒนา
- **การจัดสรรงบประมาณ:** ควรจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาเพื่อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการจัดหลักสูตรอาชีพอย่างเพียงพอ เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ
- **การศึกษาระบบการตลาดออนไลน์:** ควรจัดให้นักเรียนได้ศึกษาระบบการตลาดออนไลน์ผ่าน Application และช่องทางที่หลากหลาย เพื่อเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล
- **การปรับลดระยะเวลาของหลักสูตร:** ปรับลดระยะเวลาของหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทชุมชนและวิถีชีวิตของผู้เรียน เพื่อเพิ่มความสะดวกและความต่อเนื่องในการเรียนรู้

รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่เป็นแบบอย่างที่ดี

จังหวัดสระบุรี

วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี

แอปพลิเคชัน “ช่างอาชีพะ” และโครงการ Fix It Center เป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในกระบวนการเรียนการสอนและการให้บริการช่างซ่อมบำรุง โดยมีเป้าหมายหลักในการทำให้ประชาชน สามารถเข้าถึงบริการได้สะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย โดยไม่จำเป็นต้องนำอุปกรณ์หรือเครื่องมือ ที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้มาที่ศูนย์บริการ แอปพลิเคชันนี้ช่วยอำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเรียกใช้ บริการจากช่างอาชีพะถึงที่บ้าน ซึ่งตอบโจทย์วิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) ที่ต้องการความรวดเร็วและ ความสะดวกสบาย

นอกจากนี้ โครงการนี้ยังช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้บริการจากช่างที่มีความเชี่ยวชาญและผ่าน การฝึกฝนมาอย่างดี อีกทั้งยังเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่นักศึกษาอาชีพะ โดยเปิดโอกาสให้พวกเขาได้นำ ทักษะที่ได้เรียนรู้มาปรับใช้จริงในการช่วยเหลือประชาชน การทำงานร่วมกัน ระหว่างวิทยาลัยเทคนิคสระบุรี และบริษัทเอกชนที่เข้าร่วมโครงการนี้ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการและขยายโอกาสในการเข้าถึง บริการช่างในชุมชน

วิทยาลัยการอาชีพหนองแค

โครงการสร้างช่างชุมชน "1 วิทยาลัย 1 ช่างชุมชน" ภายใต้ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (R-cheewa Fix it Center) มุ่งเน้นการส่งเสริมทักษะการซ่อมแซมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชน และสร้างอาชีพช่างในท้องถิ่น โดยมีการจัดการฝึกอบรมและการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะ การซ่อมแซมเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน

โครงการนี้ได้รับเกียรติจากนายทินกร บุญसान นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองโรง พร้อมด้วย คณะผู้บริหารในพื้นที่ นางศรีภัทธา ร่มพุดตา ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองโรง อสม. หนองโรง นายประเสริฐ ม่วงจีบ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 พร้อมด้วยผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านในตำบลหนองโรง เข้าร่วมพิธี เปิดโครงการ ณ วิทยาลัยการอาชีพหนองแค ตำบลหนองโรง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

โครงการนี้เป็นความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยการอาชีพหนองแคและหน่วยงานท้องถิ่นที่มีส่วนร่วม ในการขับเคลื่อนชุมชน โดยการเสริมสร้างทักษะอาชีพช่างซ่อมให้แก่ประชาชน ซึ่งนอกจากจะช่วยยกระดับ คุณภาพชีวิตในชุมชนแล้ว ยังเป็นการเพิ่มโอกาสการมีอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน

จังหวัดอ่างทอง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดอ่างทอง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดอ่างทองได้นำโมเดล LOGAS มาใช้ในการบริหารจัดการองค์ความรู้เพื่อ พัฒนาการศึกษาศึกษาและชุมชน โดยโมเดลนี้เน้นการเรียนรู้ตามสภาพปัญหาและการใช้กระบวนการ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้และพัฒนาอย่างยั่งยืน โมเดล LOGAS มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การเรียนรู้จากสภาพปัญหา (L - Learning): วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชนร่วมกับสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนา
- 2) การบริหารองค์กร (O - Organization): วางแผนและจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เช่น หลักสูตรเกษตรธรรมชาติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้พลังงานทดแทน (โซลาร์เซลล์)
- 3) การกำกับดูแล (G - Governance): กำหนดกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน ทั้งในด้านการนิเทศ การติดตาม และการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้การขับเคลื่อนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) การดำเนินงานด้วยองค์ความรู้ (A - Action): รวบรวมและถ่ายทอดองค์ความรู้จากศาสตร์พระราชา และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ประจำตำบล
- 5) ความยั่งยืน (S - Sustainable): ติดตามและประเมินผลความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างชุมชนที่มั่นคงและยั่งยืน

นอกจากนี้ สำนักงานฯ ยังได้พัฒนาสื่อนวัตกรรม เช่น รายวิชา "อ่างทองเมืองน่าอยู่" และ "เศรษฐกิจพอเพียง" ที่สามารถใช้ในการศึกษาด้วยตนเอง การพัฒนาคุณวุฒิ และการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขยายผลการเรียนรู้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน

.....